

[Waldorff.]

fentligheden, til brug i uddannelsesinstitutioner o.lign., altså en fuldstændig klar og rigtig interesse.

Men over for det står selvfølgelig nogle modstridende hensyn, nemlig de interesser, som kunstnere og andre ophavsmænd har, og som ligger på to niveauer, dels i form af nogle klare økonomiske interesser, dels i form af ophavsretlige interesser.

Hvad angår de økonomiske interesser, er de sådan set meget enkle, nemlig at sikre, at de folk, som producerer noget, også kan leve af det. Derfor går vores kritik af forslaget ikke på at sikre rettighederne for de folk, som i forvejen lever fedt af det – det er der faktisk nogle der gør, f. eks. de, som både er ansat på Det kgl. Teater, derudover laver film for Palladium, eller hvad det måtte være, og så en gang imellem optræder i fjernsynet og hiver yderligere indtægter ind ad den vej. Flertallet af de folk, som enten har kunstnerisk arbejde eller forsøger at lave film af mange slags, samfundskritiske eller dokumentarfilm af forskellig slags, har rent faktisk temmelig svært ved at leve af det arbejde, de nu opfatter som deres arbejde, og derfor har de selvfølgelig en klar interesse i at sikre sig nogle ordentlige licensaftaler med hensyn til anvendelsen af deres produkter.

Den anden interesse, den ophavsretlige, er noget mere speget. Fru Nathalie Lind forsvarer varmt denne ophavsret. Det vil vi ikke gøre, for vi mener, den i sig selv er temmelig absurd, som også kommunisternes ordfører var inde på. Den er en rest af eller en videreførelse af en traditionel borgerlig ejendomsretsførelse. Men det, som har betydning i denne forbindelse, er, at ophavsretten udgør kunstneres og andre medarbejderes eneste værn mod at blive kulet af forskellige statslige overgreb, som det pågældende forslag også er udtryk for. Det ligger sådan, at de fleste kunstnere, eller mange i hvert tilfælde, må regne med at leve af støtte fra kunstfonden, som er en temmelig upopulær ting, og som der i hvert tilfælde ikke er udsigt til bliver forøget på en sådan måde, at den faktisk kan sikre de folk et rimeligt udkomme. Derfor er det klart, at de også i forhold til dette lovforslag har forsøgt at fastholde deres rettigheder, fordi det er den eneste mulighed for, at de overhovedet kan gå ind i en forhandling om licenserne. Hr. Ole Henriksen var inde på, at man skulle prøve at be-

trage det, som om en kunstner solgte sit arbejde én gang for alle. Det ville imidlertid forudsætte, at der faktisk var nogle samfundsmæssige forhold, som sikrede, at folk, der arbejder kunstnerisk, jævnthen kunne have noget at lave og kunne blive aflønnet rimeligt af det. Det kan de ikke. De er tvunget til at forsøge at hale licenser ind på deres arbejde for at kunne leve af det. Under socialismen ville det være absurd at tale om ophavsret. Der måtte sådanne offentligt producerede ting naturligvis tilhøre den befolkning, som også skaber de vilkår, kunstnere kan arbejde under. Men den duer ikke rigtig i dag. Jeg mener derfor, at hvis man overhovedet skal kunne gå ind for et lovforslag som dette, må det opfylde i hvert fald følgende krav, som også, så vidt jeg kan forstå, er stillet fra ophavsmandsorganisationerne, nemlig:

For det første en licensaftale, som dækker alle områder, både det, som er produceret med undervisning for øje, og det, som ikke er det.

Dernæst må der sikres en ophavsretlig klausul, som gør, at man ikke uden videre kan skubbe denne gruppe til side, som man reelt har gjort med dette lovforslag. Man har konstateret, der ikke kunne opnås enighed. Så har man sagt: Det er der ikke noget at gøre ved, vi skal have et lovforslag, der dækker dette problem. Så skyder man det ud og tager overhovedet ikke denne gruppe af mennesker alvorligt. Det skal man nok sammenligne med alle mulige andre tilfælde, hvor der bliver ført lange forhandlinger mellem statsmagten på den ene side og organisationer på den anden side – det kunne f.eks. være landbrugsorganisationer, det kunne være samvirkende købmændsforeninger, eller det kunne sågar være Industrirådet – hvor man aldrig nogen sinde ville tillade sig at smække et lovforslag på bordet, der konstaterede: ganske vist er vi ikke færdige med at forhandle, men nu gør vi det bare alligevel. Det er selvfølgelig en svag gruppe, som bliver solgt i denne omgang.

Som sidste krav til en sådan lov vil jeg mene, at man i dag må sikre sig mod, at kunstneriske produkter eller andre medieprodukter bliver gjort til genstand for forvanskning ved brug rundt omkring. Det kan jeg ikke se der ligger nogen sikkerhed mod i dette lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Det eneste, vi næsten er sikre på, hver gang